

GERARDUS

MAGAZINE VOOR BEZIELING EN LEVENSORIËNTATIE

‘Tel je zegeningen’

De tijd ligt ver achter ons, dat pastoors in de oudejaarspreek in cijfers een beeld gaven van het kerkelijk leven in hun parochies. Zoveel communies uitgereikt in het afgelopen jaar; zoveel biechten, eerste communies, kerkelijke huwelijken en begrafenissen. Daar zijn ze al lang mee opgehouden, want het resultaat van zulke tellingen zijn anno 2023 niet om trots op te zijn.

Ons eigen blad telde in 1950 – toen als Sint-Gerardusklokje – 43.000 abonnees; nu nog – sinds oktober 2013 als Gerardus Magazine – rond 3000 abonnees... Toch vinden we het de moeite waard om door te gaan. Natuurlijk hopen we op meer lezers, maar wij kijken niet nostalgisch terug op de hoge cijfers van weleer.

Toen vorig jaar de Nederlandse bisschoppen naar Rome gingen met droeve cijfers over het kerkbezoek in ons land, sprak de paus troostende woorden, maar hij zei ook: jullie, wij, de kerk, zijn er voor álle mensen en hebben met het evangelie álle mensen iets te zeggen. Cijfers over deelname aan de sacramenten zeggen niet alles; maar hoe sta je als kerk in de samenleving? Tel het aantal vrijwilligers dat zich voor medemensen inzet vanuit een religieuze motivatie.

Redemptoristen zijn er nauwelijks nog in Vlaanderen en Nederland. Maar dankzij geëngageerde medewerkers, een groeiend aantal vrijwilligers en door internationale samenwerking is een plek als Klooster Wittem uitgegroeid tot een ‘pleisterplaats voor de ziel, waar veel mensen blij mee zijn. En daar maakt ons Gerardus Magazine ook deel van uit. Naast een vaste kernredactie schrijven mensen geregeld een bijdrage, zorgen weer anderen voor een mooie vormgeving of behartigen de technische en administratieve kant: samen gaan we ook dit jaar weer ons best doen u acht mooie afleveringen van ‘Gerardus’ te bezorgen.

Over tellen gesproken... Er is een gezegde ‘Tel je zegeningen’. Dat komt uit een protestants kerklied:

*Als op 's levens zee de stormwind om u loeit,
als gij tevergeefs uw arme hart vermoeit,
tel dan al uw zegeningen één voor één,
en gij ziet Gods liefde dan door alles heen.*

Een mooie gedachte om het Nieuwe Jaar mee in te gaan!

Henk Erinkveld CSsr
Hoofdredacteur

Namens alle medewerkers wenst de redactie u een hoopvol 2024!

Marije Bijleveld

Marianne Debets

Henk Erinkveld CSsr

Myriam Steemers

Het magazine GERARDUS is genoemd naar de Italiaanse broeder-redemptorist Gerardus Majella (1726-1755) die in zijn korte leven zoveel betekende voor de armen in zijn omgeving, dat hij bij zijn dood al als heilige werd beschouwd. De kerk heeft dat in 1904 door een heiligverklaring bevestigd..

Dit blad is een uitgave van het redemptoristenklooster Wittem, pelgrimsoord van Sint Gerardus, en begon in 1920 als contactblad voor zijn vereerders. Het richt zich nu op ‘pelgrims op hun levensweg’ op zoek naar bezieling en levensoriëntatie.

Contact: Wittemer Allee 34, NL 6286 AB Wittem,
Tel +31 43 4501741, gerardusmagazine@kloosterwittem.nl

Redactie: Henk Erinkveld CSsr, Marije Bijleveld (secretariaat), Marianne Debets en Myriam Steemers.
Vormgeving: EL4A – Druk: Printworld.com

Voor 2024 is het jaarabonnement 18 euro en kan elk moment ingaan. Wacht met betalen tot u een acceptgiro ontvangt.
Bankrek.nummer voor Nederland: NL96 INGB 0001 0424 00.
Voor Vlaanderen: 18 euro overmaken op BE33 0631 6555 1046
Gerardusmagazine met als mededeling: abonnement 2024.

Het Gerardus Magazine is ook – gratis – digitaal te lezen op tablet of smartphone! Ga voor meer informatie naar www.kloosterwittem.nl/GerardusMagazine

INHOUD

Gerardus in het nieuwe jaar <i>Henk Erinkveld CSsR</i>	04
In het spoor van de slang <i>Myriam Steemers</i>	05
Kok van Bruce Springsteen en van dak- en thuislozen <i>Marianne Debets</i>	08
Een tweede Tweede Vaticaans concilie? <i>Peter Nissen</i>	10
Een poster voor het nieuwe jaar <i>Marije Bijleveld</i>	12
‘Houd moed, sta op, Hij roept je’ <i>Ferdi Djaga Kota CSsR en Ricky Misi CSsR</i>	14
Man van ontmoeting <i>Henk Erinkveld CSsR</i>	16
Leef mee met onze vice-provincie Matadi <i>Lieve Droogmans</i>	18
Vruchtenkoekjes voor Toe Bisjwat <i>Myriam Steemers</i>	20
Net als Maria en Jozef door het bergland <i>Henk Erinkveld CSsR</i>	21
Wintervoer voor lente-uitstapjes <i>Marije Bijleveld</i>	22
Ten slotte <i>Redactie</i>	23
366 dagen aan de horizon <i>Claudia Van den Hof</i>	24

‘Gerardus’ in het nieuwe jaar

Henk Erinkveld CSsR

In dit eerste nummer van jaargang 2024 komt u vertrouwde namen en rubrieken tegen, maar ook nieuwe thema's. We lopen de artikelen even door...

- We beginnen met de Bijbel, boek van God en de mensen. Maar ook dieren zijn ‘dierbaar’ als deel van Gods schepping en zijn in de Bijbel vaak symbool voor goed en kwaad en belangrijke waarden.
 - Wie denkt dat de rol van de Kerk aan het verdwijnen is, vergist zich. Gods Geest is nog altijd werkzaam. In ‘Kerk aan het werk’ vertellen we over boeiende initiatieven van enthousiaste mensen en bewegingen.
 - Peter Nissen, kenner van de kerkgeschiedenis, heeft ons vorig jaar verrast met opmerkelijke wetenswaardigheden. Dit jaar gaat hij niet ver terug in de tijd en vertelt hij over actuele, boeiende ontwikkelingen in kerk en christendom.
 - De twee binnenpagina's blijven gereserveerd voor kunst die tot bezinning brengt. Marije Bijleveld en Marianne Debets zorgen daarvoor.
 - Vorig jaar lieten wij ‘nieuwe Nederlanders’ aan het woord; dit jaar mensen die nog priller ‘nieuwkomer’ zijn. Een jonge pater montfortaan uit Indonesië opent de reeks. Hij vertelt aan twee landgenoten, paters in Wittem, wat hem opvalt in ons land.
 - Veel waardering krijgen de verhalen van concrete mensen; zij inspireren méér dan abstracte betogen.
- Dit jaar laten we enkele ‘pastores met passie’ aan het woord.
- De redemptoristen van Vlaanderen en Nederland hebben een bijzondere band met medebroeders in Congo. Walter Van Wouwe schreef er boeiend over in 2015 en 2016. We gaan terug naar dit land, nu met Lieve Droogmans als reisleidster. Zij stuurde ons ook de mooie foto die op de voorkant prijkt.
 - Als redactie verheugen we ons steeds op de lekkere bijbelse hapjes die Myriam Steemers meebrengt naar de vergadering; en dit jaar krijgt u weer acht recepten!
 - ‘Gerardus’ en Klooster Wittem maken deel uit van de ‘Congregatie van de Allerheiligste Verlosser’ zoals de redemptoristen officieel heten. Internationaal nieuws uit deze kring vindt u op blz. 23.
 - De laatste twee pagina's zijn gereserveerd voor resp. aanbevolen boeken en Wittemse activiteiten.
 - Misschien wel de grootste verandering is de achterkant: geen column van Marinus van den Berg, maar elke keer een foto ter bezinning van Claudia Van den Hof.
 - Marinus blijft een ‘pastor met passie’ zoals u in deze uitgave kunt lezen en die in andere rubrieken vast nog wel van zich zal laten horen. Behalve hem danken wij ook Ricus Dullaert en Jan Joris Rietveld voor hun vaste bijdragen in de voorbije jaargang(en).

In het spoor van de slang

Myriam Steemers

De slang is een bijzonder en fascinerend dier dat vrijwel overal ter wereld voorkomt. Vanaf de prehistorie is er al sprake van een slangencultus, waarin de slang als een godheid wordt vereerd. Verwonderlijk is dit niet, want de slang kan door te vervellen zijn oude huid achterlaten: een symbool voor wedergeboorte en onsterfelijkheid. De slangencultus was in de bijbelse tijd ook invloedrijk in de regio rond Israël en gedurende een bepaalde periode ook in Israël zelf.

Egypte kende Wadjet, de slangengodin die leek op een cobra. Deze slang heeft een bijzondere kop met als het ware een kap die hij breed uitzet als hij zich bedreigd voelt. Ook kan hij zijn prooi hypnotiseren alvorens toe te slaan en het slachtoffer met zijn gif te doden. Het breed maken van die kap dient als een krachtige waarschuwing voor ieder levend wezen dat hem benadert. De Egyptische farao droeg op zijn kroon een gouden kop van zo'n cobra. Zo werd iedereen die voor de farao verscheen, eraan herinnerd dat het huis van de farao een bijzondere band had met deze slang en onder diens bescherming stond.

In Mesopotamië werd de slang Ninna vereerd, de 'Goddelijke Moeder die de Wetten uitvaardigt'. In Sumerië zijn beelden opgegraven van een menselijke figuur met een slangenhoofd. Zij stammen uit een periode van 4000 v.Chr. Kortom de slangencultus was wijd verbreid. Veel slangen zijn giftig, sommige dodelijk, dus voorzichtigheid is geboden. Het spreekwoord 'er zit een addertje onder het gras' zegt al genoeg!

In de tijd van de Bijbel leefden daar vooral adders en ringslangen. De slang wordt meer dan zestig keer genoemd in de Bijbel. Zijn rol is heel verschillend. In Genesis 3,1 wordt de slang het slimste dier van de schepping genoemd: *Van alle in het wild levende dieren die God, de Heer, gemaakt had, was de slang het sluwst.* In het paradijsverhaal wordt echter zijn reputatie onderuit gehaald. Daar spiegelt de slang Eva voor, dat het eten van de vrucht van de Boom van Kennis van Goed en Kwaad haar inzicht zal geven. Zij eet de vrucht en laat ook Adam ervan eten. Wanneer God hen daarop aanspreekt schuift Adam direct de schuld op Eva, en Eva op de slang. Vervolgens vervloekt God de slang. Wat een vreemd verhaal. De slang is

niet alleen in het paradijs aanwezig, maar wordt ook nog sprekend opgevoerd. Dit lijkt heel bijzonder, maar de sprekende slang is al veel langer bekend in de genoemde slangencultus. Ook in moderne literatuur spreekt de slangentaal tot de verbeelding. In de boeken over Harry Potter blijkt de getalenteerde tovenaarsleerling over het vermogen te beschikken om het gesis van slangen te verstaan en het ook zelf te kunnen spreken. Maar in de gewone wereld verstaan mensen slangen helaas niet. Na het bijbelse paradijsverhaal spreken slangen niet meer!

Door heel de Bijbel kronkelt de slang; zijn betekenis is heel divers. In Exodus 14,3 wordt de slang zelfs voorgesteld als beeld van Gods almacht. Mozes staat voor de farao en gooit zijn staf op de grond. Deze verandert prompt in een slang. Daarna neemt hij de slang bij de

staart – iets dat je nooit moet doen! – en deze verandert weer in zijn staf. Een God die laat zien dat hij heerst over de slangen moet wel almachtig zijn, maar de farao voldoet niet aan het verzoek van Mozes en laat de Israëlieten niet vrij. Bovendien blijken zijn magiërs dit kunstje ook te kennen, met het verschil dat de slang van Mozes de slangen van de magiërs verslindt. Uiteindelijk, na diverse plagen die Egypte teisteren, krijgt het volk toch toestemming om naar het Beloofde Land te vertrekken. Op die moeizame tocht komt de slang meerdere malen in beeld. In Deuteronomium 8,14-15 wordt herinnerd aan Gods trouw te midden van al het onheil dat het volk bedreigde: *“Was hij het niet die u uit de slavernij in Egypte bevrijdde; die u veilig door die grote, verschrikkelijke woestijn leidde, dat dorre land waar geen water te vinden is en waar giftige slangen en schorpioenen huizen?”*

Ook het boek Numeri vermeldt de slang. De mensen trekken door de woestijn. Het is een zware tocht die menigeen niet overleven zal. Uitputting, honger en dorst eisen hun tol en het volk wordt opstandig en klaagt bij Mozes. Er staat geschreven dat God hen straft voor hun ondankbaarheid. Ze worden aangevalen door vurige slangen en velen bezwijken aan het slangengif. Dan gebeurt er iets vreemds. Mozes krijgt van God de opdracht een koperen slang op een stok te plaatsen. Wie door een slang is gebeten zal leven wanneer hij naar de koperen slang kijkt. (Numeri 21,9) Tot op vandaag kennen wij de esculaap, het symbool van apothekers en huisartsen: een slang op een stok, teken van geneeskraft.

De slang lijkt in ere hersteld, maar wanneer hij al te populair wordt, dan grijpt koning Hizkia (8e eeuw v. Chr.) in. Hij laat de koperen slang van Mozes vernietigen, waarschijnlijk om te voorkomen, dat de slangencultus weer invloedrijk zou worden. Er is maar één God! De Israëlieten hadden er een gewoonte van gemaakt voor de koperen slang wierook te branden en dus moest de slang verdwijnen.

Maar dat slimme dier is daarmee nog niet weg uit de Bijbel. In het Nieuwe Testament is de slang een symbool, een scheldwoord en een waarschuwing. Zo noemt Johannes de Doper de farizeeërs een stelletje slangen omdat hij ze onbetrouwbaar vindt. Wanneer Jezus zijn leerlingen uitzendt waarschuwt hij hen om 'zo voorzichtig als een slang te zijn' (Matteüs 10, 16). De evangelist Johannes toont weer een andere kijk op de slang, Hij vergelijkt de verhoogde slang met de verhoogde Christus, die – aan het kruis geslagen – Redder van de mensheid werd (Joh.3,14). Hiermee maakte hij de slang tot een heilssymbool. In Handelingen 28 wordt benadrukt dat de macht van de slang voorbij is. Het schip waarmee Paulus op zendingsreis was, verging bij het eiland Malta. Toen Paulus op het

strand aanspoelde en hout sprokkelde om een vuur te maken, werd hij door een slang gebeten. Iedereen verwachtte dat hij zou sterven, maar Paulus schudde de slang van zich af en ging tot verbijstering van alle aanwezigen rustig door met het aanleggen van het kampvuur. Waar blijf je dan als slang? Nergens.

In Openbaringen 12 vindt de apotheose plaats. De vrouw die zwanger is, wordt bedreigd door een draak. Zij vlucht naar de woestijn waar voor haar een veilige plek is. Michael en zijn engelen vechten met de draak en overwinnen hem. Wanneer de draak op aarde wordt gegooid blijkt, dat hij de slang van weleer is, die ook wel duivel of satan wordt genoemd en die de wereld heeft misleid. De zwangere vrouw is gered. Maar ondertussen zitten wij wel met de slang opgescheept. Het kwaad is niet definitief overwonnen.

Maar dit is niet het einde van het verhaal. Ook in onszelf schuilen die slangachtig kwaliteiten waarmee wij in het reine moeten komen. Zo houdt de slang ons een spiegel voor, want uiteindelijk zit de slang in al zijn hoedanigheden ook in onszelf. De slang, dat fascinerende dier, leert ons wijze lessen.

Kok van Bruce Springsteen en van dak- en thuislozen

Marianne Debets

Arend van der Heijden en ik volgen elkaar al enkele jaren op Facebook, maar de coronacrisis vormde als het ware een barrière voor een live ontmoeting. Nu spreken we elkaar eindelijk in het Pelgrimsoord Klooster Wittem, want Arend komt graag een keertje naar Wittem. Het werd een kostbaar gesprek, want we blijken op veel terreinen met elkaar verbonden te zijn.

VADER STERFT

Ik hoef bij wijze van spreken maar een half woord te zeggen of Arend koppelt er een heel verhaal aan vast. Zo vertelt hij: “Ik groeide deels op in een kindertehuis en zat later in Eindhoven op het internaat bij de Broeders van Liefde. Het was geen gemak-

kelijk tijd, maar ik ontwikkelde wel een sterk gevoel voor de nood van de ander. Daarna volgde ik een opleiding tot chef-kok. Creatief koken bleek mijn kracht. Als kok ging ik ‘n tijdlang mee op tournee met Madonna, Bruce Springsteen en Slava Pullin, de clown van Cirque du Soleil. Het sterven van mijn vader in 2016 betekende een ommekeer in mijn leven. Mijn vader en ik hadden jarenlang nauwelijks contact gehad, maar op zijn sterfbed gaf mijn vader mij een goed advies: ‘Je moet doorgaan in je leven en het Evangelie en God zullen je leiden’. Ik begreep het niet precies, maar ging een paar dagen later naar de pastoor in Helmond met het voorstel om een restaurant voor de armen op te zetten. Nu telt de stad

drie restaurants voor de armen die ik inmiddels aan anderen heb overgedragen”.

STEEDS OPNIEUW BEGINNEN

“Ik sta al jaren rond vijf uur op, lees het Evangelie van de dag, bid mijn ochtendgebed en ben stil. Dat geeft mij een enorme rust waardoor ik veel scherper de betekenis van mijn leven versta. Het jaar 2019 was opnieuw heel bijzonder. Mijn schoonvader was toen ernstig ziek. Mijn vrouw en ik zorgden voor hem en we zaten vaak samen stilletjes in de tuin. Deze stilte was veelzeggend. Kort voor zijn sterven vroeg mijn schoonvader of ik in Heerlen/Parkstad een gaarkeuken voor daklozen wilde opzetten. We gingen dat Caritas045 noemen. Zo maakte ik een nieuwe start in het Juphuis in de wijk Schandelen in oktober 2019. Met behulp van verschillende instanties en een hele groep vrijwilligers – deels uit de theaterwereld – kookten we in no-time voor honderden mensen per week. Toen kwam corona en de lockdown. Ons antwoord was: we brengen de maaltijden naar de mensen toe. En we bedachten een bezorgservice.

Koken voor mensen doe ik dolgraag, maar ik wil eigenlijk méér dan koken, want voedde Jezus de mensen alléén met brood en vis? Nee! Maar die ommekeer maken is niet gemakkelijk”.

ZOEKEN NAAR NIEUWE PARTNERS

“Ik herinner me dat je contact zocht met de Gemeenschap van Sant’Egidio, een internationale organisatie die een min of meer gelijke visie heeft. Hoe is dat gelopen?”

“We zijn inderdaad een tijdje met elkaar opgetrokken en ontdekten dat we veel gemeenschappelijk hebben, maar om organisatorische redenen zijn we geen partners geworden. We hebben daarna de Stichting

Caritas045 officieel opgericht met een klein bestuur waarin mgr. René Maessen van het bisdom en twee andere leden zitting hebben”.

MONNIK ÉN ONDERNEMER

Ik heb respect en waardering voor het doorzettingsvermogen van Arend en merk verbaasd op: “Ik ervaar jou als een monnik die bewust de stilte en het gebed opzoekt en anderzijds zie ik in jou een zeer dynamische persoon met plannen en dromen”.

Arend kijkt mij dan heel verbaasd aan. “Zo had ik nog niet naar mijzelf gekeken”, zegt hij dan na een tijdje. “Maar zoals je zegt, de stilte en het gebed zijn voor mij van wezenlijk belang. Daarom wil ik niet alleen maaltijden, maar ook geestelijk voedsel aanreiken. Ik heb me daarvoor verdiept in mgr. Savelberg die in 1872 in Heerlen de congregatie van de ‘Kleine Zusters van de H. Joseph’ stichtte ten behoeve van de armen en zieken in de stad.

Zijn lijfspreuk was: ‘God heeft geholpen, God helpt nog en God zal blijven helpen’.

Het is mijn droom om op verschillende plekken binnen Parkstad mensen die dak- en thuisloos zijn een maaltijd te verstrekken zoals nu ook al gebeurt. Maar dat er dan ook een avondgebed wordt gehouden, zoals dat nu ook al gebeurt eens in de maand in de mgr. Savelbergkapel in Heerlen en in Kerkrade. In het nieuwe jaar verwelkomen we in ons bestuur zuster Margret van de ‘Kleine Zusters’. Daarnaast is het belangrijk dat we onze vrijwilligers op pastoraal- en spiritueel gebied scholen”.

Als we daar samen – als Caritas045 en klooster Wittem – een weg in zouden kunnen vinden, dan voelt ons gesprek nog meer als genade!

Een tweede Tweede Vaticaans concilie?

Peter Nissen

In Rome is in oktober van het afgelopen jaar geschiedenis geschreven. Dat gebeurde tijdens de eerste bisschoppensynode over synodaliteit. Die vond plaats in het kader van het synodale proces dat paus Franciscus in gang heeft gezet.

MET DE ZEGEN VAN EEN PROTESTANTSE VROUW

Dat 'geschiedenis schrijven' begon al op de vooravond van de synode. Op zaterdag 30 september vond op het Sint-Pietersplein in Rome een oecumenische gebedsdienst voor jongeren en jongvolwassenen plaats in de stijl van Taizé, de oecumenische kloostergemeenschap in Frankrijk. Het was een idee van frère Alois, de vorige prior van Taizé. Paus Franciscus was bij de viering omringd door kerkleiders van allerlei andere kerken en zij gaven samen de zegen. Dat was op zich al historisch. Maar onder de kerkleiders was ook Anne Burghardt, de eerste vrouwelijke secretaris-generaal van de Lutherse Wereldfederatie. Een protestantse vrouw die samen met de paus de zegen geeft op het Sint-Pietersplein: het is nooit eerder vertoond.

Daarna volgde een driedaagse retraite voor de synode-deelnemers, geleid door pater Timothy Radcliffe, de vroegere algemeen overste van de dominicanen. Zijn zes inleidingen, twee voor elke dag, zijn prachtige teksten. Ik hoop dat ze nog in boekvorm zullen uitkomen, maar u kunt ze nu al op internet nalezen dankzij de

benedictijnen van Egmond, die ze meteen hebben vertaald en ze op hun website hebben geplaatst: www.abdijvanegmond.nl.

ROODKAPJE

De synode zelf was vol verrassende nieuwe elementen. De bisschoppensynode is een vrucht van het Tweede Vaticaans Concilie. Zij is ingesteld om de collegialiteit in het bestuur van de kerk te bevorderen. Gemiddeld om de twee of drie jaar komt er een bisschoppensynode rond een bepaald thema bij elkaar. Maar tot nu toe hadden alleen bisschoppen stemrecht bij de synode. Dat heeft paus Franciscus voor de synode over synodaliteit veranderd. Voor het eerst mochten ook leken en dus ook vrouwen meepraten, en 54 van hen hadden ook officieel stemrecht (aan de synode namen ook mensen deel zonder stemrecht, vooral theologische adviseurs). In totaal waren er 364 stemgerechtigde deelnemers; een-zevende daarvan waren dus leken. Ook dat is een novum.

Nog een nieuw element: de deelnemers zaten tijdens de synode rond ronde tafels, zonder onderscheid naar rang en stand, op gelijke hoogte met elkaar, bisschoppen en kardinalen tussen leken, kloosterzusters, priesters, pastoraal werkers, diakens, vaders en moeders. De paus had de kardinalen gevraagd af te zien van het dragen van hun eretekens: een toog met rode biezen en het rode kalotje, pileolus of solideo ge-

Synode-deelnemers aan ronde tafels zonder rang of stand.

heten. Dat hebben ze allemaal gedaan, op één na: de conservatieve Duitse kardinaal Gerhard Ludwig Müller, die enkele jaren geleden door paus Franciscus is ontslagen als prefect van de Congregatie voor de Geloofsleer. Hij is bijna twee meter lang, dus hij viel wel op als ‘eenzaam Roodkapje’ tussen de deelnemers. Dat de paus hem toch voor de synode had uitgenodigd, vind ik trouwens groots: ook het conservatieve geluid mag gehoord worden. De conservatieve flank, die nog altijd sterk is in de rooms-katholieke kerk, kan nu niet na afloop gaan klagen: ‘naar ons wordt niet geluisterd.’

LAAT HET DEEG NU MAAR RIJZEN

De meest grandioze zet van paus Franciscus vind ik zijn besluit om de synode over twee jaar uit te smeren. Het thema van de synodaliteit, het samen op weg

gaan als kerk, is te belangrijk om het in één zitting te bespreken. Volgend najaar gaat de synode dus nog verder. Wie een beetje van de kerkgeschiedenis weet, zal zich herinneren dat tussen de eerste zittingsperiode (1962) en de tweede (1963) van het Tweede Vaticaans Concilie heel veel is gebeurd. Bij de eerste zitting lagen er documenten die door de Romeinse Curie waren voorbereid. Die werden door de deelnemende bisschoppen bijna allemaal van de tafel geveegd. In het daarop volgende jaar werd er door de bisschoppen wereldwijd druk gestudeerd en overlegd en groeide er een nieuwe geest, die tijdens de volgende zittingen een neerslag kreeg in de zestien documenten van het Tweede Vaticaans Concilie. Ik hoop van harte dat dit ook nu gaat gebeuren: dat er wereldwijd iets gaat gisten en broeien. We blijven het volgen en wij blijven ervoor bidden.

Een poster voor het nieuwe jaar

Marije Bijleveld

Met kerstmis zingen we ‘Vrede op aarde’, maar dat is meer een wens dan dat er werkelijk vrede op aarde is. Die wens gaat mee het nieuwe jaar in: dat er toch ooit geen vijandigheden meer zijn tussen mensen, volken, landen!

Na WO II was die wens er ook. De oprichting van de Verenigde Naties in 1945, een internationale organisatie van toen 51 landen, getuigde daarvan. De landen werken samen op het gebied van mensenrechten, internationaal recht, mondiale veiligheid, ontwikkeling van de wereldeconomie en wetenschappelijk onderzoek naar maatschappelijke en culturele ontwikkelingen. Vandaag de dag zijn er 193 landen bij aangesloten. In 1949 werd er een Wereldvredeconferentie gehouden in Parijs. De hiernaast afgebeelde duif, een lithografie van de toen in Parijs wonende Spaanse kunstenaar Pablo Picasso (1881-1973), werd gekozen voor de poster van die conferentie. Picasso was politiek geëngageerd (communistisch), maar hij liet zich absoluut niet leiden door partij-ideologie.

‘Onze’ duif was een natuurgetrouwe weergave van een zogenaamde Milanese duif die hij gekregen had van een bevriende schilder. Het resultaat werd bekend als ‘de vredesduif’. Een prachtige witte vogel tegen een zwarte achtergrond met een enkele lichtvlek waardoor een wat geheimzinnige ruimte ontstaat. In al zijn eenvoud wordt de essentie van het dier gevangen en zo een krachtig beeld neergezet. Een herinnering ook aan zijn kindertijd? Zijn vader hield namelijk duiven en schilderde ze ook. Hoe het ook zij, de duif bleef een persoonlijk en politiek embleem voor Picasso. Voor volgende conferenties varieerde hij op het thema. Nu is de duif in vlucht met een olijftakje in zijn snavel een veelgebruikt en gezien beeld, vooral in de Vredesbeweging.

Het gebruik van de duif als vredessymbool is geïnspireerd door het bijbelverhaal over de zondvloed en de ark van Noach (Genesis 8). Het verwijst naar de vogel die door Noach werd losgelaten nadat de ark was vastgelopen. De duif kwam na een zoektocht teruggevlogen met een olijftakje in zijn snavel. Dat betekende dat de aarde weer was drooggevallen en er een nieuw begin gemaakt kon worden na de vernietiging van land en mensen.

Wensen we dat er dit komende jaar veel vredesduiven mogen vliegen en mensen elkaar tegemoet willen komen waar nu nog zoveel onvrede, woede, en verschrikkingen heersen.

Picasso, De duif, 1949
(lithografie 54,5 x 70 cm)

‘Houd moed, sta op, Hij roept je’

Ferdi Djaga Kota CSsR en Ricky Misi CSsR

Na een fietstocht van 16 km vanuit Wittem komen we aan in Schimmert en ontmoeten daar pater Siktus, montfortaan. Hij zal vertellen over zijn ervaringen als ‘nieuw aangekomen missionaris’ in Nederland.

Siktus Rikardus Depa werd in 1991 geboren op het eiland Flores in Indonesië als jongste van vijf kinderen. Hij begon zijn ‘priesterlijke reis’ toen hij in het geheim de toelatingstest voor het seminarie deed en aangenomen werd. “Ik heb het mijn ouders en familie niet verteld toen ik na de middelbare school mij inschreef voor die test. Alles was puur te danken aan mijn persoonlijke wens. Toen ik vertelde dat ik was toegelaten tot het seminarie, waren mijn ouders verrast”.

DE KAZUIFEL VAN DE PASTOOR

Sinds zijn jeugd ervaart pater Siktus de Kerk als zijn tweede huis. Zijn ouders waren actief in de Kerk en hebben de kleine Siktus het katholieke geloof bijgebracht: “Ik ervoer Gods liefde in mijn ouders. Sinds mijn kindertijd heb ik geleerd om God en zijn Kerk lief te hebben. Voor mij was dat de beste keuze van mijn ouders; ik ben daar dankbaar voor”.

Ik heb mijn ouders niet verteld dat ik mij had ingeschreven voor de toelatingstest van het seminarie.

vlnr: de paters Stefan, Ricky, Ferdi, Charles en Siktus.

De roeping om priester te worden kwam op eenvoudige wijze tot stand. “De eerste keer dat ik onder de indruk kwam van het priesterleven was toen ik de pastoor in mijn dorp een kazuifel zag dragen tijdens de liturgie, en vooral bij het opheffen van het Lichaam en Bloed van Christus. Ik wilde net als hij zijn.” Siktus voedde vervolgens dit verlangen door actief misdienaar te zijn bij eucharistievieringen: “Ik had altijd de taak om te dienen bij grote feesten zoals Kerstmis en Pasen.”

Zijn roeping begon toen hij werd toegelaten tot de congregatie van de montfortanen. Sindsdien heeft hij zich stap voor stap voorbereid, tot hij op 1 oktober 2022 priester werd gewijd.

NAAR HET 'LAND VAN DE WINDMOLENS'

Wij begrijpen Gods plan in ons leven nooit. Soms maakt Hij alles gemakkelijk, soms vol mysterie. "Ik had niet gedacht dat ik naar dit land van de windmolens zou gaan, tot de dag vóór mijn eeuwige geloften op 15 augustus 2021. De provinciaal overste belde mij en vertelde dat ik missionaris zou worden in Nederland. Ik zei toen resoluut 'ja' op de missie-oproep. Ik ben nog jong, ik ben nog steeds enthousiast".

Er zijn niet veel mensen die hun thuisland willen verlaten, ver van hun familie, of die uit hun comfort-zone willen komen. "Ik heb nooit gevraagd om naar Nederland te gaan, maar de consequentie van het liefhebben van God en Zijn kerk is, dat ik die beslissing moet gehoorzamen". Voor Siktus was dat niet gemakkelijk. "Als ik eerlijk ben, zou ik als priester het liefst in Indonesië willen wonen: met een kerk die altijd vol is, met alle goede contacten die ik heb opgebouwd. Maar het gaat niet om wat ik wil, maar om wat God wil. Ik ben net als Bartimeüs tot wie gezegd werd: 'Houd moed, sta op, Hij roept je' (Marcus 10, 49). Dit is ook het motto van mijn priesterwijding".

HET GEVOEL ALLES KWIJT TE ZIJN

Niet alle plaatsen brengen dat wat we willen; niet al onze verwachtingen kunnen worden verwezenlijkt. "Ik voelde innerlijke onrust, toen ik zag dat er hier niet veel mensen naar de kerk gaan. Ik mis de sfeer van Indonesië, kerken die elke zondag vol zijn, de liederen

**Ik mis de sfeer van Indonesië,
kerken die elke zondag vol zijn, de
liederen en dansen op feestdagen,
en jongeren die actief zijn.**

**Niets is moeilijk
als we iets nieuws
willen leren.**

en dansen op feestdagen, en jongeren die actief zijn. Toen ik hier aankwam, had ik het gevoel dat ik alles kwijt was. Maar voor een priester, een missionaris", zo vervolgt hij, "gaat niets echt verloren in dit leven. De dingen gaan soms anders en voldoen niet aan onze verwachtingen. We hebben alleen geduld nodig". Niets is moeilijk als we iets nieuws willen leren.

"Wat ik hier in Limburg wel bijzonder leuk vind, is dat vrijwel op elke hoek een wegwijk staat. Het valt mij op dat er soms verse bloemen bij staan. En dat er in kerken veel kaarsen worden aangestoken. Dat stemt

mij als priester hoopvol."

MET ONS VIJVEN

We sloten ons gesprek af met een kleine overweging. Het kruis trekt nog steeds mensen aan. De Kerk zal er altijd zijn. Die mag wel leeg lijken, maar de ziel zal altijd leven.

Na het gesprek gaan we de eetkamer binnen om met de montfortaanse gemeenschap te lunchen. Behalve pater Siktus zijn er de paters Charles en Stefan die al vijf jaar in Nederland zijn. We komen met ons vijven uit dezelfde provincie in Oost-Indonesië, en waar Oost-Indonesiërs bijeen komen, wordt er altijd gelachen en gezongen.

Man van ontmoeting

Henk Erinkveld CSsR

Marinus van den Berg zit al klaar in de ‘heilige Boontjes’, zijn stamcafé in Rotterdam voor een interview voor ‘Gerardus’. Sinds oktober 2013 schreef hij voor elk nummer een column. Schrèéf, want dit jaar geven we op de achterkant ruimte aan Claudia Van den Hof met haar meditatieve foto’s. Een echt afscheidsinterview wordt dit niet; Marinus belooft af en toe nog iets te schrijven.

DE KATHEDRAAL

Deze nieuwe rubriek heet ‘Pastor met passie’. Daar hoort Marinus helemaal in thuis. ‘Pastor met *cómpassie*’ zou ik hem liever noemen, want zo hebben de lezers van dit blad hem leren kennen. “Compassie is inderdaad een woord dat past bij wat ik in het pas-

torale werk belangrijk vind. Een kernwoord voor mij is ook ‘ontmoeting’, daar gaat het om,” zo steekt Marinus van wal. Hij pakt uit zijn tas een beeldje: “Kijk, twee mensen die elkaar op ooghoogte aanzien, met aandacht voor elkaar; maar er is ook ruimte tussen hen. Dat is de echte ontmoeting die mensen wederzijds rijker maakt. Ook een foto komt ter tafel: van een beeld van de Franse beeldhouwer Auguste Rodin: twee handen die samen biddende handen lijken, maar ook hier is ruimte. “Weet je hoe Rodin dit noemde? ‘De kathedraal’. In een echte ontmoeting gebeurt er iets heiligs; daar is een stukje Kerk aanwezig...”

We komen te praten over kerken als plekken van ontmoeting. Wij beiden hadden onlangs de TV-documentaire gezien over Fleringen, een dorp in Twente, waar de kerk op last van het bisdom moest sluiten. Maar de gemeenschap kocht haar eigen kerk terug en komt er weer samen om o.a. met elkaar liturgie te vieren. “Dan kun je toch niet zeggen dat zo’n kerk ‘aan de eredienst is onttrokken’? Mensen hunkeren naar contact, naar gemeenschap; dat is eredienst aan God en aan elkaar”.

VROEDVROUW VAN DE HOSPICE

De bedoeling van dit interview was om de lezers een beeld te geven van de pastor die tien jaar lang voor Gerardus schreef. Wie is Marinus van den Berg? Maar zijn vertellingen over ontmoetingen, over wat mensen

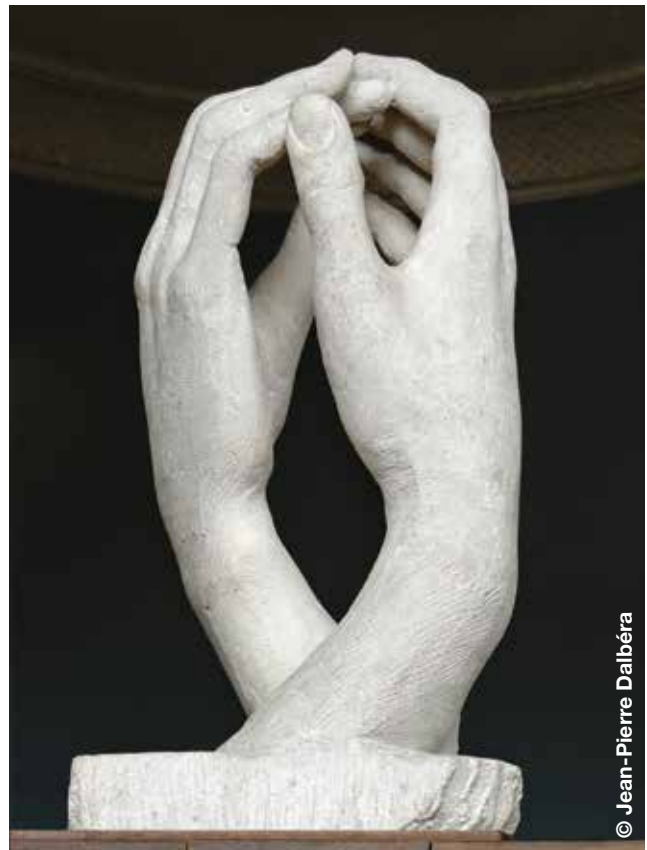
meemaken en hoe ze daarmee omgaan: dat zegt eigenlijk alles over hem. Toch ontftusel ik hem wat gegevens. “Ik ben de oudste uit een groot boerengezin in Boerhaar (Overijssel) en ging al vroeg naar een internaat en het seminarie. Eigenlijk te vroeg: dat gaat ten koste van de band met het gezin waaruit je voortkomt. Maar ja, zo ging dat toen. Ik heb mijn theologiastudie afgesloten in Amerika, bij de bekende Nederlandse priester/psycholoog Henri Nouwen. Terug in Nederland ging ik, ook na mijn priesterwijding in 1977, in die pastoraal-psychologische richting verder en werd pastor in een verpleeghuis, eerst in Apeldoorn, later in Almelo”.

In die jaren leerde ik Marinus kennen; ik was werkzaam in het pastoraal centrum voor Twente, verbonden aan het bezinningshuis De Zwanenhof van de redemptoristen. Toen al was Marinus een veelgevraagde inleider als het ging om vraagstukken van rouw en verlies. Als hij als spreker gevraagd werd, dan was een volle zaal gegarandeerd. Hij stond aan de wieg van het breed gedragen project ‘Verliezen verwerken’ en van de Interkerkelijke werkgroep van nabestaanden na een zelfdoding.

“Op uitdrukkelijk verzoek van Frans Baar, arts en pionier op het gebied van palliatieve zorg, ben ik in 1998 in Rotterdam gaan werken als geestelijk verzorger in het Antonius-verpleeghuis IJsselmonde. Daar was speciale aandacht voor de vraag: wat hebben stervenden en hun naasten nodig? Er stierven 200 mensen per jaar... Zo zijn hospices ontstaan, waar aandacht is voor ‘heel de mens’ en er ook ruimte is voor spirituele zorg”.

KLEINE OASEN IN DE SAMENLEVING

Naast dit werk bleef Marinus lezingen verzorgen in heel het land en in Vlaanderen en hij bleef boeken en brochures schrijven, bijvoorbeeld vele jaren de boekjes van de Zonnebloem voor de Nationale Ziekendag.

Auguste Rodin (Français, 1840-1917): La Cathédrale, 1908

Maar ook over andere thema’s die te maken hebben met crisismomenten in het leven.

Ook in dit gesprek in een koffiehuis in Rotterdam ervaar ik waarom Marinus zo’n geliefd spreker is. Hij kan normale woorden geven aan wat anderen meemaken. Geen academische praat. Het ene voorbeeld volgt na het ander over mensen die verdriet, pijn en verwarring meemaken. “Bij een lezing of op een studiedag mag dat allemaal benoemd worden. Niemand moet flink of sterk zijn”. In een ander interview zei hij daarover: “Zo schep ik kleine oasen in de samenleving. Want daarbuiten heerst toch dat alles leuk moet zijn en maakbaar”.

Marinus is inmiddels 76 jaar; even oud als ik. Officieel is hij met pensioen, en hij sukkel ook wat met zijn gezondheid. “Maar dit najaar heb ik weer 23 lezingen gegeven door heel het land. Het liefst niet meer in de avond; láát thuiskomen, dat trek ik niet meer. Maar met mensen in gesprek gaan over wat hen beweegt, dat geeft energie”.

Leef mee met onze vice-provincie Matadi

Lieve Droogmans

Congo, een immens land in het midden van Afrika werd sinds 1885 als soevereine staat door koning Leopold II geregeerd. Pas in 1908 werd het een Belgische kolonie en kreeg het de naam Belgisch Congo. Wie de Belgische geschiedenis een beetje kent, weet dat Congo in 1960 onafhankelijk werd en toen de naam Zaïre kreeg. Intussen heeft het land al meerdere jaren zijn oude naam Congo terug.

REDEMPTORISTEN NEMEN OVER

Het land wordt beheerst door de Congostroom, een machtig, soms wel 10 km brede rivier. Die maakt een grote boog door het land en mondt in de buurt van de havenstad Matadi uit in de Atlantische oceaan. Vanaf de hoofdstad Kinshasa ‘eindigt’ het grote land met een smal tuitje naar de zee. Je kunt dat duidelijk zien op de kaart van Congo. Dat tuitje is de provincie Kongo Central, even groot als België, en daar gaan we ons het komende jaar op concentreren.

Toen het land nog een Belgische kolonie was, waren er al redemptoristen en dat kwam zo. De Congostroom is in dit gedeelte tussen Matadi en Kinshasa niet bevaarbaar. Er werd eind 19e eeuw besloten om een spoorweg aan te leggen om personen en goederen naar de hoofdstad te vervoeren. Priesters uit het bisdom Gent werden aangesproken om hier als aalmoezenier voor de werklui te werken. Na zo’n negen jaar werden ze in 1899 teruggeroepen door de bisschop van Gent; en

die vroeg aan de redemptoristen om dit werk van hen over te nemen. Zo zijn de redemptoristen al bijna 125 jaar werkzaam in dit ‘tuitje’ van Congo, waartoe ook de hoofdstad Kinshasa behoort.

Al snel waren er vooral Vlaamse redemptoristen hier noestig aan het werk en werd in Matadi een bisschoppelijk huis door hen gebouwd. De eerste bisschop was trouwens een redemptorist.

INFRASTRUCTUUR VOOR ZORG EN ONDERWIJS

Vanaf het begin werden op tientallen plaatsen in deze regio mooie parochies gesticht door onze paters en broeders. Het zit in het DNA van de redemptoristen om mensen te helpen. Vele giften uit de Lage Landen zorgden ervoor dat er naast kerken ook volledige scholen en gezondheidsposten gebouwd werden,

die voldeden aan de Belgische normen. In Matadi en Miyamba kwamen ziekenhuizen.

Na de onafhankelijkheid (1960) werden de eigendommen van alle congregaties plots eigendom van de staat en van de bisdommen. En met de afname van het aantal 'blanke paters' begon ook de aftakeling van de eens zo prachtige infrastructuur. Hugo Gotink was de laatste Vlaamse pater die Congo verliet (2006).

Ondertussen waren er in Congo ook al roepingen en werd er in 1980 gestart met de opleiding van de eerste Congolese redemptoristen. Zij hebben nog samengewerkt met o.a. de paters Gaston Ribbens en Hugo Gotink. De banden bleven ook daarna behouden. De redemptoristen vormen daar een vice-provincie (met bestuurszetel in Matadi) van de Provincie Sint-Clemens, waar Nederlandse en Vlaamse redemptoristen toe behoren en zij gaan er meermaals op bezoek.

Vanuit deze vice-provincie kwamen steeds meer noodkreten om hulp. In eerste instantie werden vooral dankzij ingezamelde giften nieuwe generatoren en jeeps naar Congo gestuurd om het pastorale leven voor deze jonge paters mogelijk te maken.

MINDER DAN TWEE DOLLAR PER DAG

In 2012 werd onder impuls van de paters Gaston Ribbens en Guido Moons, beiden helaas al overleden, gestart met een nieuwe vzw (stichting), de Clemensactie. Die heeft als doel om sociale projecten voor de Congolese bevolking te financieren en te ondersteunen. Aanvankelijk waren het zeer kleine, maar broodnodige projecten voor een bevolking die moet leven met een inkomen van minder dan twee dollar per dag. Al eerder schreef Walter Van Wouwe artikelen in Gerardus over de opstart van een eerste visvijver en een 'watermuur' die mensen van drinkbaar water kon voorzien. Mede dankzij giften van de lezers kwamen er middelen voor een geitenboerderij en een landbouwproject.

Na een 'inleefreis' eind 2015 raakte ook ik betrokken bij de Clemensactie. Vanwege mijn talenkennis werd ik een jaar later gevraagd om een neef van een Duitse redemptorist naar Congo te begeleiden als tolk Duits-Frans. We moesten hem warm maken om zijn netwerk in te schakelen om een kraamkliniek te realiseren naast het laboratorium dat met de hulp van Solidaridad gebouwd werd in de stad Mbanza Ngungu. Deze reis werd een succes en dat was het begin van wat ik nu ben: vaste medewerker van de Clemensactie. Deze vzw heeft al wat mooie projecten gerealiseerd. Maar er zijn nog veel andere mooie wensen. Daarover wil ik jullie in de komende nummers graag meer vertellen en doe opnieuw een beroep op de lezers om te helpen deze projecten verder uit te bouwen!

Vruchtenkoekjes voor Toe Bisjwat

Myriam Steemers

Op 24 en 25 januari wordt Toe Bisjwat gevierd, het nieuwjaar der bomen. Het is het feest van het ontluiken van de natuur na de wintertijd. 'Toe' betekent 15 en 'Bisjwat' verwijst naar de 11e Joodse maand Sjewat. Het feest gaat terug op Leviticus 19, 23-26.

Toe Bisjwat wordt gevierd door het planten van bomen door schoolkinderen, waardoor dit feest ook wel bekend staat als boomplantdag. De datum ervan is van agrarische oorsprong. Ongeveer tot de eerste helft van de maand Sjewat valt de meeste regen. Dan ontwaakt de natuur uit haar winterslaap. Het sap in de bomen gaat stromen en de bomen vormen knoppen.

Recept (voor ongeveer 15 stuks)

Ingrediënten

115 gram roomboter (op kamertemperatuur) • 150 gram fijne kristalsuiker • 1 ei • 200 gram zelfrijzend bakmeel • 100 gram gehakte fruit en noten: gedroogde rozijnen, abrikozen, vijgen en dadels, amandelen en cashewnoten

Bereiden

Warm de oven voor op 180 graden. Was het fruit en droog het. Hak het fruit en de noten in kleinere stukjes. Mix in een kom de boter met de suiker tot een lichte massa. Voeg het ei toe en mix tot deze is opgenomen. Zeef het zelfrijzend bakmeel boven het mengsel en spatel dit door het deeg. Spatel daarna de stukjes vruchten en noten erdoor. Vorm de koekjes en leg ze met 5 cm tussenruimte op bakpapier op de bakplaat. Bak de koekjes in 15-17 minuten lichtbruin. Haal ze uit de oven en laat ze afkoelen op een rooster. Terwijl de koekjes afkoelen kunt u een boom planten en uzelf daarna belonen met koffie en deze heerlijke Toe Bisjwat lekkernijen!

Tijdens dit feest wordt er veel fruit gegeten. De bekende kabbalist rabbi Chaim Vital (1542-1620) adviseerde om maar liefst 30 verschillende soorten vruchten te eten. Hierbij hebben vruchten uit Israël de voorkeur. Meestal worden schalen met noten en verse en gedroogde vruchten gepresenteerd waarvan men vrijelijk kan smullen. Het eten van de vruchten op Toe Bisjwat symboliseert de verbondenheid tussen mens en natuur. Joden wensen elkaar een mooi en vruchtbaar Toe Bisjwat. Vaak worden er ook vruchtenkoekjes gegeten, vandaar dit recept voor erg lekkere en gezonde koekjes.

Net als Maria en Jozef door het bergland

Henk Erinkveld CSsR

In de Filippijnen is het redemptoristen-pelgrimsoord Baclaran sinds 2017 elk jaar vertrekpunt van een bijzondere Adventsactie. Dan trekken een aantal paters, zusters en lekenmedewerkers vanuit Manilla door het bergland op weg naar gebieden waar de inheemse bevolking een armoedig en haast vergeten bestaan leidt. Dat doen ze in navolging van Maria en Jozef die vanuit Nazareth door het bergland trokken naar het afgelegen Bethlehem...

Zo gingen dit keer op 10 december j.l. 15 mensen in twee groepjes naar twee dorpen van de Aeta's, dat zijn zgn. 'negritos', waarschijnlijk van Afrikaanse afkomst, die nu nog in kleine familiegroepen op het eiland Luzon wonen. Daar deelden deze 'stadsmensen' van Baclaran zes dagen het leven met deze armen.

In beide dorpen was er op 15 december feest, waar op kerstpakketen werden uitgedeeld die door de bezoekers van Baclaran, de redemptoristenkerk 'Onze-Lieve-Vrouw van Altijddurende Bijstand', waren samengesteld. Het feest werd opgeluisterd met dans en spelletjes van zowel de eigen bevolking als de gasten.

Zuster Aerra Mariel vertelt erover: "De tocht naar de Aeta's en het verblijf daar heeft een onuitwisbare indruk op mij achtergelaten. De eenvoud van het leven van deze mensen bracht mij terug naar de kribbe waar onze Heiland, Jezus Christus, werd geboren. Hun huizen zijn

Op bezoek bij een Aeta-familie

net zo eenvoudig als de stal van Bethlehem en ik heb de rijkdom van hun geloof en hun vertrouwen in 'Apo' gezien, in God die hun velden zegent en in hun behoeften voorziet. Het ontbreekt hen aan materiële zaken, maar ze zijn rijk in het delen van wat ze wél hebben.

Onze reis om deze mensen te bereiken was zeker niet zo zwaar als die van Maria en Jozef, toch hebben we in hen Jezus Christus mogen ontmoeten. Daar heb ik de handen van Jezus aangeraakt, zijn gezicht afgeveegd, een maaltijd met Hem gedeeld, met Hem gewerkt en wortels gewassen. We waren uitgezonden om hén moed en hoop te brengen, maar daar heb ik in hun leven de ware hoop ontmoet: Jezus Christus de Verlosser."

Wintervoer voor lente- uitstapjes

Marije Bijleveld

Op pad langs oude verhalen

Midden- & Zuid-Limburg ontdekken in twintig volksverhalen

Verzameld door Hiekelen van den Herik

Illustraties: Eric Wijnands

Prijs: € 9,95

Uitg. Stichting Docete

De enerverende maand december met aandacht voor de Adventstijd, Kerst en Oud en Nieuw is voorbij en we mogen het voorlopig weer rustig aan doen. Met de gedachte daaraan zocht ik naar een

boek dat zou bijdragen aan dat gevoel. Bovendien pakt die decembermaand voor velen duur uit en is het fijn als er een aardig boek is dat het budget niet al te erg aantast. Ik zag dit boekje in de Kloosterboekwinkel liggen en was meteen verkocht. De titel 'Op pad langs oude verhalen' verklapt al waartoe het boekje wil aansporen: wandelen langs de plekken waar zich verhalen afspeelden die verbonden zijn met die bewuste plekken.

In vroeger tijden wilden mensen graag een houvast en een verklaring hebben voor wat er buiten de werkelijkheid ligt. Zo ontstonden mythes, sagen, legenden, fabels, sprookjes en vele andere vormen van volksverhalen. Omdat ze mondeling overgeleverd werden, veranderden ze door de tijden heen. Voor dit boekje zijn die verhalen opnieuw vertaald en voorzien van korte bezinningen waarmee de 'boodschap' uit die verhalen ook in onze tijd toegankelijk wordt. Na elke bezinning volgt een 'mijmervraag' die je aanzet tot een dieper nadenken over wat er in dat verhaal verteld wordt en de verbinding legt met de huidige tijd.

De verhalen nemen u mee naar 'een betoverde wereld vol met vreemde krachten, sprookjesachtige personages in een dromerig land, waar de oeroude verhalen tot leven komen en de mythische figuren jou de weg wijzen'. Wie kan dan de verleiding weerstaan om naar Sittard, Thorn, Roermond en nog 17 andere plaatsen te gaan om zich daar onder te dompelen in zo'n oeroud verhaal dat vaak ook nog eens wijsheid inhoudt? Bij elk verhaal wordt ook iets over de stad of het dorp verteld. Wat weet u bijvoorbeeld van Oirsbeek, dat waarschijnlijk vanaf het begin van de jaartelling bewoond is geweest? En van de Auvermennekes daar die vuile pannen en potten blinkend schoonmaakten, maar daarvoor wel een stuk vlaai of een bord rijstepap moesten hebben? En zo zijn er dus twintig kostelijke verhalen, verlucht met prachtige illustraties.

Achter in het boekje vindt u twintig wandeltips voor de plaatsen waar de verhalen zich afspeelden: routes en bezienswaardigheden in Midden- en Zuid-Limburg. Ook worden er sites aangereikt waarop wandel- en fietsroutes zijn aangegeven.

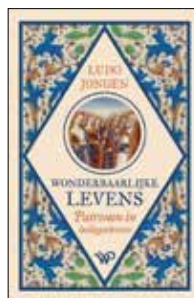
Mocht u niet meteen de wandelschoenen aantrekken: het is een ideaal boekje om in de koude winterdagen te lezen, zich in te leven in de verhalen en als het weer wat warmer is, er op uit te trekken. Fietsend of wandelend.

BOEKWINKEL
KLOOSTER WITTEM

De boeken van deze pagina worden zonder portokosten thuisbezorgd. Bestel ze telefonisch of – het liefst – via internet:

Tel.nr +31 (0) 43 4502332 –
kloosterboekwinkelwittem.nl

Wonderbaarlijke levens

Patronen in heiligenlevens

Ludo Jongen

Prijs: € 29,99

Middeleeuwse heiligenlevens staan vol wonderbaarlijke gebeurtenissen die bewijzen dat de heilige Gods bescherming geniet. Het gaat in deze verhalen — vaak literaire meester-

werkjes — niet om de historische, maar om de morele waarheid. Ludo Jongen, een Leidse universiteitsdocent, beschrijft in dit fraai geïllustreerde boek een groot aantal heiligen. Hij ontrafelt de verschillende soorten heiligenlevens en focust op verhaalstructuren. Auteurs van heiligenlevens gebruikten vaak motieven uit sagen en legenden en ervaringen uit het alledaagse leven. Ze bieden zo een inkijk in de emotionele wereld van toen: angst voor ziekte, lijden en dood, waarschuwingen voor een al te losbandig leven en bekoringen van de duivel.

De vervlogen tijd

Hoe het vroeger was

Wim Daniëls

Prijs: € 22,99

Een weemoedige terugblik op hoe het vroeger was. In dit boek neemt Wim Daniëls (Aarle-Rixtel, cabarettier en schrijver) ons mee naar de tijd van zijn jeugd: de jaren vijftig en zestig. Een tijd waarin het leven wat trager ging. In het dorp waar hij opgroeide, woonden bijvoorbeeld nog boeren die soms met hun vee de weg blokkeerden en in alle rust het verkeer lieten wachten. En in de zomer stonden de mensen 's avonds buiten op de stoep. Er waren toen nog kruideniers waar je op rekening kon kopen... Daniëls schetst wat er was en nu niet meer is, soms met weemoed, soms met een zucht van verlichting.

Pelgrimsoord Klooster Wittem is dagelijks open van 08.00 tot 18.15 uur. Via de glazen ingang (links naast de kerk) komt u bij de receptie, kloosterboekwinkel en 'Scala', de ontmoetingszaal. In de winter is dat ook de toegang tot de kloosterkerk: dan blijft de hoofddeur gesloten!

Receptie en boekwinkel zijn dagelijks open tussen 9 en 17 uur. We zijn dan ook telefonisch bereikbaar via tel.nr. 043 4501741. Ons postadres: Wittemer Allee 34, 6286 AB Wittem. En op internet staat alle informatie over vieringen en andere activiteiten: www.kloosterwittem.nl.

VIERINGEN IN WITTEM

- Op **zaterdag** is er om 19.00 uur een 'kringviering' van Woord en Gebed in de Clemenskapel; en op zondag zijn er eucharistievieringen in de kerk om 09.00, 11.00 en 18.00 uur.
- **Door de week** is er om 08.00 uur een ochtendgebed; op dinsdag en donderdag gevolgd door een eucharistieviering, en om 18.00 uur een avondgebed; op elke donderdag wordt om 12.00 uur de rozenkrans gebeden voor de vrede.
- **Elke laatste zondag van de maand**, dus ook op 28 januari en 25 februari, is er om 17.00 uur in Scala een Taizé-viering: een half uurtje zingen, bidden en stilte in de stijl van de oecumenische Taizé-gemeenschap van Frankrijk.
- **Aswoensdag 14 februari**, begin van de 40dagentijd. 08.00 uur eucharistieviering en 19.00 uur gebedsdienst met uitreiking van het askruisje.

EEN KIJKJE ACHTER DE KLOOSTERMUREN

Ook in de winter start er elke woensdag om 11.00 uur een rondleiding door kerk en kapellen, refter, grafkelder en de monumentale bibliotheek van Klooster Wittem. De kosten bedragen € 12,- (incl koffie/thee en vlaai tegen het eind: 13.00 uur). Opgave via de receptie of de website tot uiterlijk 09.30 uur van de betreffende woensdag.

VERHALEN VAN GOD EN MENSEN

Elke maand komen mensen in Klooster Wittem bijeen om onder leiding van Ageeth Potma in gesprek te gaan over verhalen en teksten uit de Bijbel. Het gaat over bijzondere bijbelse personen; in januari over Johannes, de banneling op Patmos. U kunt kiezen voor een avondbijeenkomst op woensdag 17 januari (19.30 – 21.00 u) of donderdagmiddag 18 januari van 14.00 tot 15.30 uur. Kosten € 3,- (incl koffie/thee en kopieën) Graag even tevoren aanmelden bij de receptie.

WANDELEN MET EEN PLUS

De aan Klooster Wittem gelieerde **Stichting Pelgrimswegen & Voetpaden (SPV)** heeft een folder uitgebracht met informatie over negen eendaagse pelgrimswandelingen in 2024; en over tien tochten van verwante organisaties in Limburg. De jaarfolder is gratis te verkrijgen in Klooster Wittem, maar ook te downloaden via www.spvlimburg.nl. De eerstkomende wandeltocht is op:

➤ Donderdag 1 februari: Brigidatocht: Wittem – Margraten – Noorbeek vv 12 + 13 km.

Een klassieker op het jaarfeest van de patrones van Noorbeek, 'Sint-Briëj'. Start: 7.00 uur in Wittem; halverwege is er om 9.00 uur in de kerk van Margraten een moment van bezinning; tevens opstapplaats voor de laatste 6 km naar Noorbeek. Om 11.00 uur is daar in de Brigidakerk een eucharistieviering met de dorpsgemeenschap, waarna enkele café open zijn. Om 13:00 uur kunt u met de bus terug rechtstreeks naar Wittem (lijn 57; halfuursdienst) of terugwandelen via het Gulpdal en buurtschap Landsrade.

Wandelen op woensdag voor de Vastenactie

VASTENACTIE

Doe mee: één, enkele of alle zeven woensdagochtenden in de Vastentijd ter bezinning voor jezelf en ten bate van anderen. **Wandel voor een ander** vanuit Wittem elke woensdag naar steeds een ander 'heilig plekje' in het Heuvelland. We beginnen om 08.00 uur met een ochtendgebed en een sober ontbijt, en zijn – na 12 tot 14 km – rond 12.30 uur weer terug. Om te beginnen op Aswoensdag, 14 februari na de eucharistieviering om 08.00 uur, waarin het askruisje wordt uitgereikt.

Meer informatie staat op een speciale folder die ook te downloaden is via www.kloosterwittem.nl

366 nieuwe dagen aan de horizon
elke ochtend een nieuwe bladzijde
een schone lei, een frisse start
om de beste versie van jezelf te zijn

Wat zijn jouw goede voornemens om van 2024 jouw beste jaar te maken?